

Wetgever discrimineert erfenis partner en gezin

VRIJSTELLING BEDRIJF SCHIET TE VER DOOR

door **SAMEER VAN ALFEN**

AMSTERDAM - Nederlanders die een huis, banktegoeden of effecten erven, betalen in veel gevallen teveel belasting. Zij worden zwaar gediscrimineerd ten opzichte van nalatenschappen waarbij een onderneming betrokken is. Daarover hoeft nauwelijks belasting te worden betaald en rechters vinden dat 'de gewone man' ook van dit douceurtje moet kunnen genieten. Een zienswijze die volgens belastingexperts en notarissen een bom legt onder onze erfbelastingwetgeving.

Belastingsadviseurs wijzen op de verstrekende gevolgen van een uitspraak die de meervoudige belastingkamer van rechtbank Breda vorige maand deed. Het vonnis is nog niet gepubliceerd, maar heeft de binnen de fiscale wereld voor flinke beroering gezorgd. De rechters lieten zich vernietigend uit over het almaar groter wordende belastingvoordeel dat erfgenamen sinds 1998 genieten als zij 'ondernemingsvermogen' erven.

In dat jaar werd bepaald dat erfenissen waarmee een bedrijf gemoeid is, een vrijstelling kregen van 25%. De politiek wilde zo voorkomen dat het voldoen van erfbelasting de voorzetting van een onderneming in gevaar zou brengen. De Kamer vond dat het vanuit het algemeen sociaaleconomisch belang niet wenselijk was dat een bedrijf bij vererving zou moeten worden gestaakt, zonder dat de bedrijfsresultaten daar aanleiding voor gaven. Met bijvoorbeeld verlies aan banen tot gevolg.

In de jaren daarna werd de inmiddels geliefde faciliteit steeds verder uitgebreid. Van 30% in 2002 naar 75% in 2005. Sinds de meest recente wijziging van de Successiewet in 2010 geldt zelfs een vrijstelling van 100% over de eerste €1 mil-

joen. Daarboven betaalt een nabestaande wel belasting. Terwijl een kind dat een 'privévermogen' erft voor hetzelfde bedrag bijna twee ton moet aftikken bij de fiscus (zie illustratie).

Om aan deze ongelijkheid een einde te maken, startte fiscalist Coen Mijsbergen (Rijkse&Zwemer Accountants) een proefprocedure tegen de Belastingdienst. Hierin deed hij een beroep op het gelijkheidsbeginsel tussen vererving van privé- en ondernemingsvermogen.

De fiscus vond dat er geen sprake is van gelijke gevallen en dat het de overheid vrijstaat om onderscheid te maken tussen verschillende groepen als het gaat om belastingheffing. Zoals dat bijvoorbeeld ook geldt tussen de bestelauto's bij

de heffing van motorrijtuigenbelasting.

„Maar de rechtbank oordeelde dat er wel degelijk sprake is van discriminatie”, legt Mijsbergen uit. „De rechters vonden dat de politiek in 2005 al te ver doorschoot met verlenen van een vrijstelling van 75% voor ondernemingsvermogen. Laat staan de 100% die in 2009 in de wet is gefietst via een amendement in de Tweede Kamer. Het voordeel past niet meer bij het doel om te voorkomen dat een bedrijf bij vererving op de fles gaat. Temeer omdat de Raad van State in 2008 reeds zei dat de verhoging van 50 naar 75% een grens overschreed.”

De rechtbank paste de vrijstelling van 75%, die in 2007 gold toen de erflater overleed, ook toe op de zaak van de nabestaande. Die hoefde in plaats van €303.609 nog maar €63.998 aan erfbelasting te voldoen. Een verschil van €239.611. Volgens Mijsbergen geldt voor erfenissen na 1 januari 2010 dat de hele aanslag van tafel zou moeten. Sindsdien geldt een

vrijstelling voor ondernemingsvermogen van 100% tot een bedrag van €1 miljoen.

Aniel Autar, voorzitter van de Vereniging Estate Planners in het Notariaat, geeft aan dat deze zaak waarschijnlijk tot de

Hoge Raad zal worden uitgevochten. Dat neemt misschien nog jaren in beslag. „Toch raden wij iedereen die de mogelijkheid heeft, aan bezwaar te maken tegen zijn aanslag successiebelasting. Als de bezwaarter

mijn is verstreken, kun je hier meestal niet meer op terugkomen.”

Autar zegt dat de uitspraak van de rechtbank verder gaat dan alleen de erfbelasting. „Sinds 2010 geldt voor schenkingen vanuit ondernemingsvermogen eenzelfde vrijstelling. Dus daar zit voor de staatssecretaris van Financiën ook een probleem. Minister De Jager wordt nu afgestraft voor het haastig doordrukken van de Successiewet in 2009. De schade voor de schatkist is wellicht miljarden euro's.”

De fiscus zegt in hoger beroep te gaan tegen het vonnis.

ERFGENAAM HUIS, BANKTEGOED OF EFFECTEN VEEL DUURD

Situatie 1: vererving 'privévermogen'

Vader overlijdt en laat één kind als enig erfgenaam achter. De nalatenschap bedraagt € 1 miljoen aan banktegoeden en effecten.

10% over € 115.708	€ 11.570,-
20% over € 865.178	€ 173.035,-
Totaal erfbelasting	€ 184.605,-

Situatie 2: vererving 'onderneming'

Als in situatie 1, maar nalatenschap bedraagt € 1 miljoen, bestaande uit een eenmans onderneming

Totaal erfbelasting

Het kind hoeft geen erfbelasting te betalen, omdat de onderneming door hemzelf wordt voortgezet.

© DE TELEGRAAF

Schade voor staat al snel miljarden